

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Antonii Mvsae Brasavoli Medici Ferrariensis Examen
omnium Trochiscorum Vnguentorum, Ceratorum,
Emplastrorum, Cataplasmatumque, & Collyriorum**

Brasavola, Antonio Musa

Venetiis, MDLI

Vnguentrum Apostolorum X

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70720](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70720)

BRASAVOLI

SENE X.

X.

Vnguetum igitur Apostolorum contēplemur. BRAS. S. A. Vt lubet, ueruntamen unguentum hoc antiquissimum esse nō potest, cum mille quingenti, & uiginti anni sint quōd extitere Apostoli, nec mirum quod ab Apostolis aliquod unguētum, uel linimentum denominatum sit, ac compositum, quia Apostoli inungebāt egros, & sanabantur, sed à quo authore illud accipis? SE. Ab Auicenna in quinto Canone. BRAS. Ipsius compositionem edisseras. SE. Hęc est quę sequitur, quam unguentum apostolicum nominari dicit, & unguentum Veneris, forte quia pustulas sanat, quę supra uirile mēbrum excitātur, dum hō per uteri labia uirile membrū in ueneris agitatione perfricat, inquit uero Auicenna,

Recipe terebinthinę

Cerę albę

Resinę

Oppopanacis

Floris aris

Ammoniacci drach. XIII.

Aristolochię longę

Thuris masculi

Myrrhę

Galbani

Bdellij drach. VI.

Lithargyrij drach. IX.

Infundatur bdellium in aceto uini, & decoquatur in estate cum duabus libris olei, & in hyeme cum tribus libris. BRAS. Facis ne tu quantitatis differentiam in

oleo

oleo in hyeme, & in æstate? SE. Vt ingenue fatear raro duas libras excedo. At tu hoc mihi indicato, Pharmacopola illi, qui ab æstate ad hyemem totam cõpositio- nẽ non uendunt, nihil tamẽ olei addunt, hoc ne faciunt? BRAS. Et hoc est quod quandoq; durius est eiuscemo di unguentum, quandoq; liquidius. At pharmacopola sunt longe in hac compositione differentes non solum Ferrariæ, sed & in tota Italia, ignoroq; unde suas illas compositiones acceperint, nisi suos quosdam receptio- num libros sequatur, & non authores. SE. Ni pigeat diuersitatem mihi ostende. BRAS. En quidam terebinthinam nõ apponunt, & in ponderibus uariant hoc modo componentes.

Recipe ceræ albæ unc. V. & semis.

Resinæ pini unc. II. & semis.

Oppopanacis drach. VI.

Floris æris unc. II.

Ammoniacci drach. XIII.

Aristolochiæ rotundæ } Sing. drach. VI.

Thuris

Myrrhæ

Galbani

} Singul. drach. III.

Bdellij drach. VI.

Lithargyrij drach. IX.

Olei communis lib. II.

Misce, & fiat unguentum secundum artem. SE. Vi- deo hos prætermisisse terebinthinam, & in simplicium ponderibus multũ differre. BRAS. At si alios inspi- cies in tota ferẽ compositione differre quid dices? SE. Dicam illos à tota aberrare uia. BRAS. Ita igitur de

p ij his

his dicere incipito, quoniam aliqui & Ferraria, & in alijs Italiae urbibus ita conficiunt.

Recipe olei myrtini lib. I.

Terebinthinae unc. III.

Viridis aeris unc. II.

Galbani drach. VI.

Iridis drach. III.

Cerae unc. III.

Misce, & fiat unguetum secundum artem. SE. Talem compositionem nunquam audiui, quavis longaeus sim, & per multa uersatus pharmacopolia, sed tu quam compositionem probas? BRAS. Illam quam ex Auicenna attulisti, & omnes qui compositionem hanc conficiunt Auicennam sequi debent, nam ab ipso summitur hoc unguentum, & idem author dicit difficiles fistulas cum facilitate rectificare, & paruas strumas, nec aliquid est ei simile, & muudificat uulnera ex carne mortua, & pure, & consolidat, & dicitur quod est medicina duodecim Apostolorum. SE. Arbitrabar Auicennam fuisse infidelem. BRAS. Et cur nunc est idem non arbitraris? SE. Quia adducit Apostolos, & illorum numerum nescit. BRAS. Hoc non facit quod CHRISTI fidem secutus sit, uel non secutus. SE. Hoc uerum est, sed arbitrabar Auicennam extitisse antequam Apostoli ad apostolatum fuissent uocati. BRASA. Immo Auicenna M CXLIX. annis post CHRISTI ortum uixit. SE. Fuere ne ipsius inuētores Apostoli? BRAS. Non (ut arbitror) sed ita uocatum est, quia ex duodecim simplicibus constat, & oleo quod pro CHRISTO accipitur, immo fuere quidam fatui, ne dicam temerarij
qui

qui conati sunt unūquodq; simplex medicamentū secundum proprietatem unicuiq; Apostolo accommodare, & oleum fecere CHRISTVM, quia CHRISTVS significat unctum. SE. Hoc est potius curiosum quam uerum. BRAS. Immo deridendum, sed audias quid contigerit ALEXAMRO Pontifici maximo ex gente Borgia. Cum nonnunquā sordido ulcere in crure laboraret: chirurgus unguentum hoc apposuit: interrogauit Pontifex quod nā esset unguenti genus, respondit chirurgus esse unguentū mirabile ab apostolis inuentoribus, Apostolorū unguentum uocatum: cum recessisset chirurgus, & unguētum in ulcus agere cœpisset, & ad uiuam carnē peruenisset, sua acredine dolorem in crus inducebat, tunc Pontifex de chirurgo conqueri cœpit, utpote qui Iudam inter alios apostolos in unguento reliquisset: mirabatur enim de tāto dolore, nisi Iudas simul cum alijs fuisset mixtus. SE. Ridiculum profecto fuit Pontificis dictum. at reperitur ne apud antiquos hoc unguentum? BRAS. Compositionē aliam prius audito, quam nōnulli Ferrariae parant, quae à praescripta in pōderibus differt, postea de antiquis uerba faciemus. SE. Quae nam est? BRAS. Haec quae sequitur.

Recipe cere albæ unc. V. & semis.

Resinae pini unc. I. & semis.

Oppopanax } Singul. drach. VI.

Floris eris

Ammoniacy drach. XIII.

Aristolochiae rotundae } Singul. drach. III.

Galbani

Bdellij drach. VI.

p ij Lithar=

BRASAVOLI

Lithargyrij drach. IX.

Olei communis lib. II.

Quæ sunt in puluerem redigenda redigantur, & setaceo cribro tenuissime excernantur, gummi uero genera ad ignem applicentur, acetoq; dissoluantur, quibus dissolutis cera addatur, & deniq; oleum, & hoc totum percoletur, iterumque igni addatur, cum uero tepescere incepit spatula continue agitando, pulueres addantur, et res aliæ, in frigidariq; sinatur, postea diu spatula agitet, & ad usum seruetur. S E. Pauca adest cum secunda quæ attulisti cõpositione differentia uerum ad antiquas accedito. BRAS. Compositiones illæ, quæ æris æruginem recipiunt, omnes à Galeno in secundo de Compositione medicamentorum per genera uiridia medicamentata à colore nuncupantur, hæ uero compositiones omnes æris æruginem, & ceram recipiunt, immo cum huius unguenti intetio sit sordida ulcera emũdare, expurgare, atq; exiccare, si solam ceram acciperemus hoc efficere non possent, etiam si in sordidum inijceretur, nam neq; detergit, neq; exiccat, si uero æruginem sola uteremur, exederet, & phlegmonem excitaret, propterea ut hæc duo euitentur, hæc simul cõmiscet Galenus, & medium facit ex duodecim ceræ partibus, & una æruginis, in cõpositionibus uero supius enarratis plura alia sunt quæ cera & ærugo. At apud antiquos diuersa scripta sunt uiridia, quæ ex his simplicibus aliqua recipiunt, quæ in Auicennæ compositione inserta sunt, nulla autem est cõpositio, quæ illam æquet. S E. Cum nobis tantum otij datum sit, ut quatuor horarum, immo & sex spatio unã loqui possimus, ne laborẽ subterfugias. Compositiones aliquas

VNGVENTOR. EXAMEN. 112

aliquas ex his antiquis adducendi, ut experiri possimus
an cum ea quam seruamus compositione conueniant.

BRASA. En igitur simplicis emplastri uiridis apud
Andromachum compositio.

Recipe resinæ lib. II.

Ceræ lib. I.

Olei cyathos duos

Æruginis unc. II. alij unc. III.

Misce. ualet ad purganda ulcera, et exiccandum. Gal-
lus uero antiquus medicus tali uiridi usus est.

Recipe resinæ strobilinæ denarium pōdo trecentorum

Ceræ denarium pondo centum

Æruginis rasæ denarium pondo quinquaginta

Thuris denarium pondo uiginti quinq;

Aceti quātum satis est. ualet ad gangrenas putredines,
nomas uetustas, & maligna. S.E. Percipio animo ad
unguēti Apostolorum intentionem hæc cōuenire, tamē
idem unguentum esse non possunt. BRAS. Sed &
aliud uiride audias, quod fuit apud antiquos in usu, cu-
ius compositio hæc est.

Recipe æruginis rasæ denarium pondo nouem

Chryfocollæ denarium pondo nouem

Terebinthinæ pondo minam unciarum sexdecim.

Ceræ minæ dimidium.

Aceti parum.

Misce. Aliud quoq; audito q; in usu erat.

Recipe æruginis rasæ pondo.

Mannæ unc. decem.

Sed Andromachus addit pondo libram.

p iij

Ceræ

BRASAVOLI

Cera }
 Resinae frictae } Sing. pondo quinq;
 Resinae liquidae }
 Olei cyathum.

Aceti quantum satis est.

Andromachus addit guttae ammoniaci pondo unc. X,
 Misc. Aliud quoq; simile refera uocatum Molochinu.

Recipe aeruginis rase pondo.

Picis pondo duo

Mannae pondo

Cerae pondo duo

Resinae pondo duo

Olei pondo

Aceti quantum sufficiat

Misc. Aliud etiam uiride refert eodē loco Galenus uo-
 catum hecatondrachmon ex his constans.

Recipe guttae ammoniaci denarium pondo octo

Squamae denarium pondo duodecim

Mannae denarium pondo octo

Resinae siccae denarium pondo duodecim

Aeruginis denarium pondo octo

Seui uitulini denarium pondo quatuordecim

Resina terebinthinae denarium pondo octo

Cerae denarium pondo triginta

Olei quartam cyathi partem

Aceti quantum sarisem

Misc. SE. Hoc uidetur quodammodo accedere ad no-
 strum apostolorum uocatum. BRAS. Immo hoc uti
 deberemus, nam ut Galenus ait magna uulnera glutina-
 re potest, & sordida ulcera purgare, ubi ceratum inter

liquefcendum

liquefcendum adfumpferit, carni producēda est. priusq̄
 uero liquefactum fit, craffas ulcerū oras fanare, et finus
 iungere in totum digerere & repellere potest. SEN.
 Optimum est ergo eiuſcemodi uiride. BRAS. Opti-
 mum quidem, ſed aliud Epigoni uiride refert Galenus
 magis propinquum unguento apoſtolorum Auicennæ.
 ipſius confectio hæc eſt.

Recipe aris uſti

Salis ammoniaci

AEris ſquamæ

AErugnis

Guttæ ammoniaci

Ariſtolochiæ

Thuris

} Singul. denarium pondo octo
 hoc eſt unciam

Aloes

Myrhæ

Chalbani

} Sin. ſexquiplū, hoc eſt uncia ſemiſſem

Aluminis rotundi denariorum pondo ſex

Reſinæ colophonix denariorum pondo ducentorum

Ceræ dimidium, ideſt centum

Olei hemina dimidium, alij quintam partem.

Aceti quantum ſatis eſt

Radicis dracōtij unciam ſemis, quod eſt denariorum
 pondo quatuor.

SE. Eiuſcemodi compoſitio noſtro uocato apoſtolorū
 unguento multum affinis eſt. BRAS. Sed audias &
 uiride Paſionis.

Recipe reſinæ colophonix denariorū pōdo trecentorū
 Ceræ denariorum pondo centum quinquaginta

AEruginis denariorum pondo octo

Aluminis

BRASAVOLI

Alumminis rotundi tantundem

AERis squamæ denariorum pondo duodecim

Thuris denariorum pondo sexdecim

Aeris combusti denariorum pondo octo

Salis ammoniaci denariorum pondo octo

Olei dimidium cyathi

Aceti quantum sufficit.

SE. Mihi uidetur præcedentem compositionem nostro uocato apostolorum unguento magis affinem esse quam istam. BRAS. Ita prorsus est. sed Alcimionis uiride auditò, quod ita ab illo authore conficiebatur.

Recipe terebinthinæ denarium pondo ducentorum

Ceræ denarium pondo centum quinquaginta

AERis squammæ denarium pondo decem & octo

AERuginis rasæ denarium pondo sexdecim

Alumminis rotundi tantundem

Chalbani sex

Thuris denarium pondo decem

Salis ammoniaci denarium pondo duodecim

AERis combusti denarium pondo sexdecim

Aristolochiæ denarium pondo decem

Aloes indicæ denarium pondo duodecim

Myrrhæ denarium pondo sexdecim

Guttæ ammoniaci denarium pondo decem & octo

Chalbani denarium pondo duodecim, alij octo

Olei heminæ dimidium

Aceti tantundem

SE. Et hoc uidetur efficax unguentum. BRAS. Immo efficacissimum est, & ego unguenti Apostolorum loco hoc Alcimionis uterer. extant multa alia uiridia,
que

que præducto loco à Galeno referuntur, tamen hæc que dicta sunt, satis uidentur ostendendum quod antiqui similibus uterentur unguentis nostro Apostolorum uocato. SE. Vis ergo ut unguenti Apostolorum Aui-cennæ loco hoc conficiam & seruem quod nunc adduxisti? BRAS. Hoc ipsum optarem, et ut alij medici ipso uterentur maxime conducibili. Nota præterea uiride eris, ut medico magis & minus abstergere placebit exedere, & exicare: augeri & diminui posse. SE. Pote-rit igitur & nostrum Apostolorum emplastrum uiride nuncupari? BRAS. Quid impedit? immo illum ha-bet colorem, & ut Galenus præcitato loco docet, in si-milibus unguentis ærugo non modica immittitur, ut & aliorum colorem uincat, & omnia in suum permutet, tamen ut probe uiridis color seruetur, à Galeno regula quadam præbetur, cum ait. At inter coquendum non ce oportet æruginem super ignem coeuntibus cõmittere, ce uerum ubi in mortario unitas facta est, admiscere, si co- ce lore uiride medicamētum permanere desideras. uerun- ce tamen hoc prætermissio emplastro ad alia te conferas.

S E N E X. XI.

Vnguentum pectorale suam sedem hic habet. BRAS. Vnguētum hoc ualde ambiguum est, quia diuersi diuer-sis utuntur unguentis que pectoralia uocant. At tu ipse quod nam seruas? SE. Illud tibi referam. BRAS. Referto igitur. SE. Est hoc quod sequitur.

Recipe mucilaginis psyllij	}	Sing. unc. I.
Tragacanthi		
Gummi Arabici		
		Seminis